

Caiet de seminar

DREPT PENAL

PARTEA SPECIALĂ

Infrațiuni contra persoanei
Infrațiuni contra patrimoniului

Ediția a IV-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic

București

- 2022 -

PARTEA I. SEMINARE	11
Titlul I. Infracțiuni contra persoanei	11
CAPITOLUL I. INFRACTIUNI CONTRA VIEȚII	11
A. Fișa infracțiunilor.....	12
B. Grile.....	34
C. Exerciții.....	41
D. Spețe.....	42
E. Jurisprudență.....	46
F. Soluții grile.....	56
CAPITOLUL AL II-LEA. INFRACTIUNI CONTRA INTEGRITĂȚII CORPORALE SAU SĂNĂTĂȚII	57
A. Fișa infracțiunilor.....	58
B. Grile.....	72
C. Exerciții.....	75
D. Spețe.....	75
E. Practică judiciară.....	76
F. Soluții grile.....	85
CAPITOLUL AL III-LEA. INFRACTIUNI SĂVÂRȘITE ASUPRA UNUI MEMBRU DE FAMILIE	88
A. Fișa infracțiunilor.....	88
B. Grile.....	92
C. Exerciții.....	95
D. Spețe.....	95
E. Jurisprudență.....	98
F. Soluții grile.....	105
CAPITOLUL AL IV-LEA. AGRESIUNI ASUPRA FĂTULUI	106
A. Fișa infracțiunilor.....	107
B. Grile.....	113
C. Exerciții.....	115
D. Spețe.....	115
E. Jurisprudență.....	116
F. Soluții grile.....	120

CAPITOLUL AL V-LEA. INFRAȚIUNI PRIVIND OBLIGAȚIA DE ASISTENȚĂ A CELOR ÎN PRIMEJDIE.....	121
A. Fișa infracțiunilor.....	121
B. Grile	125
C. Spețe.....	126
D. Jurisprudență.....	126
E. Soluții grile.....	129

CAPITOLUL AL VI-LEA. INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII PERSOANEI....	130
A. Fișa infracțiunilor.....	131
B. Grile	141
C. Exerciții.....	145
D. Spețe	145
E. Jurisprudență	147
F. Soluții grile	159

CAPITOLUL AL VII-LEA. TRAFICUL ȘI EXPLOATAREA PERSOANELOR VULNERABILE.....	160
A. Grile	162
B. Spețe.....	162
C. Jurisprudență	163
D. Soluții grile	170

CAPITOLUL AL VIII-LEA. INFRAȚIUNI CONTRA LIBERTĂȚII ȘI INTEGRITĂȚII SEXUALE	171
A. Fișa infracțiunilor.....	175
B. Grile	193
C. Exerciții.....	197
D. Spețe	198
E. Jurisprudență	201
F. Soluții grile.....	211

CAPITOLUL AL IX-LEA. INFRAȚIUNI CE ADUC ATINGERE DOMICILIULUI ȘI VIEȚII PRIVATE	212
A. Fișa infracțiunilor.....	213
B. Grile	223
C. Exerciții.....	227
D. Spețe	227
E. Jurisprudență	228
F. Soluții grile	232

Titlul II. Infracțiuni contra patrimoniului	233
--	------------

CAPITOLUL I. FURTUL	233
A. Fișa infracțiunilor.....	234

B. Grile	246
C. Exerciții	251
D. Spețe	251
E. Jurisprudență	253
F. Soluții grile	257
 CAPITOLUL AL II-LEA. TÂLHĂRIA ȘI PIRATERIA	258
A. Fișa infracțiunilor	259
B. Grile	264
C. Exerciții	267
D. Spețe	267
E. Jurisprudență	269
F. Soluții grile	273
 CAPITOLUL AL III-LEA. INFRACTIUNI CONTRA PATRIMONIULUI PRIN NESOCOTIREA ÎNCREDERII	274
A. Fișa infracțiunilor	276
B. Grile	288
C. Exerciții	292
D. Spețe	293
E. Jurisprudență	294
F. Soluții grile	301
 CAPITOLUL AL IV-LEA. FRAUDE COMISE PRIN SISTEME INFORMATICE ȘI MIJLOACE DE PLATĂ ELECTRONICE	302
A. Fișa infracțiunilor	303
B. Grile	303
C. Spețe	323
D. Jurisprudență	324
E. Soluții grile	327
 CAPITOLUL AL V-LEA. DISTRUGEREA ȘI TULBURAREA DE POSESIE	328
A. Fișa infracțiunilor	329
B. Grile	337
C. Exerciții	339
D. Spețe	339
E. Jurisprudență	341
F. Soluții grile	346
 PARTEA A II-A. SPEȚE COMPLEXE	347
Soluții spețe (selectiv)	374
 PARTEA A III-A. TESTE RECAPITULATIVE	381
Testul 1	381

IBRIS

We know
books

Testul 2	386
Testul 3	390
Testul 4	394
Testul 5	399
Testul 6	403
Testul 7	408
Testul 8	414
Soluții teste finale	420
Bibliografie selectivă	421

Titlul I

Infrațiuni contra persoanei

Capitolul I

INFRAȚIUNI CONTRA VIEȚII

Art. 188. Omorul

(1) Uciderea unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Tentativa se pedepsește.

Art. 189. Omorul calificat

(1) Omorul săvârșit în vreuna dintre următoarele împrejurări:

- a) cu premeditare;*
 - b) din interes material;*
 - c) pentru a se sustrage ori pentru a sustrage pe altul de la tragerea la răspundere penală sau de la executarea unei pedepse;*
 - d) pentru a înlesni sau a ascunde săvârșirea altei infracțiuni;*
 - e) de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune de omor sau o tentativă la infracțiunea de omor;*
 - f) asupra a două sau mai multor persoane;*
 - g) asupra unei femei gravide;*
 - h) prin cruzimi,*
se pedepsește cu detențiune pe viață sau închisoare de la 15 la 25 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.
- (2) Tentativa se pedepsește.*

Art. 190. Uciderea la cererea victimei

Uciderea săvârșită la cererea explicită, serioasă, conștientă și repetată a victimei care suferea de o boală incurabilă sau de o infirmitate gravă atestată medical, cauzatoare de suferințe permanente și greu de suportat, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 191. Determinarea sau înlesnirea sinuciderii

(1) Fapta de a determina sau înlesni sinucidera unei persoane, dacă sinucidera a avut loc, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 7 ani.

(2) Când fapta prevăzută în alin. (1) s-a săvârșit față de un minor cu vârsta cuprinsă între 13 și 18 ani sau față de o persoană cu discernământ diminuat, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 10 ani.

(3) Determinarea sau înlesnirea sinuciderii, săvârșită față de un minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani sau față de o persoană care nu a putut să-și dea seama de consecințele acțiunilor sau inacțiunilor sale ori nu putea să le controleze, dacă sinuciderea a avut loc, se pedepsește cu închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Dacă actele de determinare sau înlesnire prevăzute în alin. (1)-(3) au fost urmate de o încercare de sinucidere, limitele speciale ale pedepsei se reduc la jumătate.

Art. 192. Uciderea din culpă

(1) Uciderea din culpă a unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Uciderea din culpă ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani. Când încălcarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere constituie prin ea însăși o infracțiune se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(3) Dacă prin fapta săvârșită s-a cauzat moartea a două sau mai multor persoane, limitele speciale ale pedepsei prevăzute în alin. (1) și alin. (2) se majorează cu jumătate.

➤ A. Fișa infracțiunilor

OMUCIDEREA

Titlul I. Infracțiuni contra persoanei

Capitolul I. Infracțiuni contra vieții

Infracțiuni contra vieții:

- intenția specifică *animus necandi* – suprimarea voită a vieții unei persoane
- ◆ omor – art. 188 C. pen.
- ◆ omor calificat – art. 189 C. pen.
- ◆ uciderea la cererea victimei – art. 190 C. pen.
- ◆ determinarea sau înlesnirea sinuciderii – art. 191 C. pen.
- ◆ violența în familie comisă în forma omorului/omorul calificat – art. 199 C. pen.
- ◆ ultrajul comis în forma omorului/omorul calificat – art. 257 C. pen.
- ◆ ultrajul judiciar comis în forma omorului/omorul calificat – art. 279 C. pen.
 - culpa – uciderea din culpă – art. 192 C. pen., loviri sau vătămări cauzatoare de moarte – art. 195 C. pen.

1. Considerații generale

- Viața – atribut fundamental al ființei umane

Dreptul la viață – drept absolut – CONSACRARE	Excepții:
• art. 2 din Convenția europeană a drepturilor omului • art. 22 din Constituție • Magna Charta Libertatum (Anglia, 1215) • art. 1 din Protocolul nr. 6 la Convenție • art. 3 din Declarația Universală a Drepturilor Omului • art. 6 pct. 1 din Pactul privitor la Drepturile Civile și Politice	• pedeapsa capitală • sinuciderea • războiul • legitima apărare • ordinul legii: a) când se asigură apărarea unei persoane împotriva unei violențe ilegale; b) când se efectuează o arestare legală sau se împiedică evadarea unei persoane legal deținute; c) când se reprimă, în condițiile legii, tulburări violente sau o insurecție. <i>Abolirea pedepsei cu moartea – Decretul-Lege nr. 6/1990¹</i>

2. Obiectul

2.1. Obiectul juridic

- mănunchiul de relații sociale constituite în jurul valorii vieții umane;
- durata vieții se determină prin stabilirea momentului inițial – *nașterea* – și a momentului terminal – *moartea*. În acest interval dreptul la viață se bucură de protecția legii penale prin normele care prevăd infracțiunile contra vieții.

a) momentul inițial – nașterea – expulzia nou-născutului – instalarea vieții extrauterine. Proba: docimazia pulmonară;

b) momentul final – moartea cerebrală. Etape: *agonia, moartea clinică, moartea cerebrală (biologică)*.

¹ Publicat în M. Of. nr. 4 din 8 ianuarie 1990.

Observații:

- ✓ *moartea aparentă (vita minima)* – reducerea la minim a funcțiilor vitale, astfel că nu pot fi înregistrate pe aparate. Nu echivalează cu moartea cerebrală;
- ✓ *coma* – nu se confundă nici cu moartea clinică, nici cu moartea aparentă; absența conștienței.

- Clasificarea medico-legală a morții:

1) *moarte violentă*: acțiuni brutale asupra organismului (ex.: sinucidere, omucidere, accident, eutanasiere, execuție);

2) *moarte neviolentă*: cauze intrinseci organismului; poate fi: *moarte patologică* (urmare a diferitelor boli cronice/acute) și *moarte naturală* (apare la vârste foarte avansate).

2.2. Obiectul material

- corpul persoanei aflată în viață
- unitate organică între obiectul juridic și obiectul material al omorului
- Eroarea asupra caracterului esențial al obiectului material . Ex. în situația în care o persoană acționează asupra alteia crezând că este în viață – fapta putativă – faptă fără relevanță penală (nu constituie tentativă de omor).
- Exercițarea de violențe asupra unui cadavru – poate constitui profanare de cadavre – art. 383 C. pen. – sau poate fi o faptă putativă.
- Conform *Deciziei RIL ICCJ nr. 35/2008*¹, În ipoteza în care obiectul material al infracțiunii de profanare de morminte prevăzute la art. 319 din Codul penal (*n.a.* actualul art. 383 C. pen.) este un cadavru, iar inculpatul, prin dezmembrarea ori incendierea cadavrului, urmărește ascunderea faptei de omor comise anterior, se vor reține în concurs real infracțiunea de omor și infracțiunea de profanare de morminte.

3. Subiecții infracțiunii

3.1. Subiectul activ

- orice persoană fizică sau juridică, necircumstanțiat;
- prezența unei calități speciale determină schimbarea încadrării juridice a faptei:
 - ✓ membru de familie (art. 177 C. pen.) – violență în familie (art. 199 C. pen.);
 - ✓ mama – uciderea nou-născutului [art. 200 alin. (1) C. pen.] dacă sunt îndeplinite și celelalte condiții de tipicitate;
 - ✓ organ de cercetare penală, procuror, judecător – cercetare abuzivă (art. 280 C. pen.) în concurs cu omor (art. 188 C. pen.);
 - ✓ funcționar public (art. 175 C. pen.) – purtare abuzivă (art. 296 C. pen.) în concurs cu omor (art. 188 C. pen.).

¹ Publicată în M. Of. nr. 158 din 13 martie 2009.

3.2. Subiectul pasiv

We know

- orice persoană fizică în viață, indiferent de vârstă, starea de sănătate fizică sau psihică, prognosticul vital etc.;
- este necircumstanțiat;
- o calitate specială unilaterală sau în relație cu subiectul activ determină o altă încadrare juridică a faptei:
 - ✓ membru de familie – violență în familie (art. 199 C. pen.);
 - ✓ funcționar public sau membru al familiei sale – ultraj (art. 257 C. pen.);
 - ✓ judecător, procuror, membru de familie al acestora, avocat – ultraj judiciar (art. 279 C. pen.);
 - ✓ funcție de demnitate publică – atentat care pune în pericol securitatea națională (art. 401 C. pen.);
 - ✓ reprezentant al unui stat străin sau se bucură de protecție internațională – infracțiuni contra persoanelor care se bucură de protecție internațională (art. 408 C. pen.);
 - ✓ nou-născut în primele 24 de ore după naștere – subiect activ este mama, aflată în stare de tulburare – ucidere a nou-născutului [art. 200 alin. (1) C. pen.].
- pluralitatea subiecților pasivi – omor calificat [art. 189 alin. (1) lit. f) C. pen. – săvârșit asupra a două sau mai multor persoane], indiferent dacă decesul s-a produs simultan sau succesiv;

Evident, aceste încadrări juridice sunt posibile doar dacă sunt întrunite toate condițiile de tipicitate prevăzute de normele de incriminare.

3.3. Participația penală

- este posibilă în toate formele (coautorat, instigare, complicitate);
- *coautoratul*
 - tipic – acțiunea agentului se suprapune peste *verbum regens* – acte care aparțin acțiunii tipice;
 - contribuții simultane sau succesive;
 - coautorat atipic – contribuțiile participanților au fost indispensabile, aflate într-o unitate indivizibilă, chiar dacă doar una a produs rezultatul final;
- *complicitatea*
 - contribuție indirectă materială sau morală – ajutor, înlesnire, promisiune de tănuire sau favorizare.
 - unele forme de complicitate se califică în practică drept coautorat atipic;
- *instigarea*
 - contribuție indirectă;
 - determinarea unei persoane, cu intenție, să săvârșească omorul;
 - simplă sau calificată;
 - autorul să comită un act de executare pedepsibil;
 - *Cazuri aparte: omorul la comandă; ordinul ilegal al superiorului – instigare*
 - încercarea de a determina o persoană prin constrângere sau corupere să comită omorul, neurmată de executare – **infracțiunea de încercare de a determina săvârșirea unei infracțiuni** (art. 370 C. pen.) – se reține dacă autorul nu săvârșește omorul.

4. Conținutul constitutiv

4.1. Latura obiectivă

a) Elementul material

- infracțiune comisivă – normă prohibitivă;
- acțiunea de ucidere – se poate realiza prin acte comise și omise;
- acțiune – actele comise pot fi:
 - ✓ directe (lovire, strangulare, asfixiere etc.);
 - ✓ indirecte ori puse în mișcare de către autor (ex.: folosirea unui animal sălbatic, a unei mașini, drone etc.);
 - ✓ energia personală a agentului;
 - ✓ energii străine (curent electric, forța eoliană, energie termică);
 - ✓ mijloace și instrumente: obiecte (piatră, ciomag, sfoară etc.), animale (asmuțirea unui câine periculos sau a unui șoim dresat să atace etc.), substanțe (otrăvuri, medicamente, sodă caustică, acid etc.);
 - ✓ mijloace psihice;
 - ✓ actele materiale: violente și non-violente;
 - ✓ fapta victimei, *dacă aceasta nu a avut libertatea de a decide. Dacă există libertatea de a decide, fapta va constitui determinarea sau înlesnirea sinuciderii (art. 191 C. pen.);*
- inacțiune – infracțiuni omise improprie (existența unei obligații legale sau convenționale de a acționa ori dacă, autorul omisiunii, printr-o acțiune sau inacțiune anterioară, a creat pentru valoarea socială protejată o stare de pericol care a înlesnit producerea rezultatului – art. 17 C. pen.);
- **Atenție la art. 203 C. pen. – lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate!!! Această faptă se va reține doar dacă agentul nu a creat el însuși starea de pericol în care se află victima.**
 - nu sunt prevăzute cerințe speciale privind timpul, locul sau mijloacele de comitere a infracțiunii. Dacă omorul este comis profitând de starea de neputință a victimei de a se apăra, se va reține circumstanța agravantă generală prevăzută de art. 77 lit. e) C. pen. Dacă omorul este comis prin mijloace care pun în pericol viața mai multor persoane, se va reține circumstanța agravantă generală prevăzută de art. 77 lit. c) C. pen. Dacă omorul este comis de către o persoană care a profitat de situația prilejuită de o calamitate, de starea de asediu sau de starea de urgență, se va reține circumstanța agravantă generală prevăzută de art. 77 lit. g) C. pen.

b) Urmarea

- constă într-un rezultat – moartea victimei;
- omorul este o infracțiune materială sau de rezultat;
- moartea se poate produce imediat sau mai târziu (infracțiune progresivă);
- în cazul infracțiunii progresive, dacă decesul se produce după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare a inculpatului pentru tentativă de omor sau pentru vătămare corporală [în varianta punerii în primejdie a vieții victimei – art. 194 alin. (1) lit. e) C. pen.] – nu mai poate interveni o schimbare de încadrare juridică întrucât s-ar

încălca autoritatea de lucru judecat (există însă controverse în doctrină pe marginea acestei soluții). Nu se poate cere revizuirea în baza art. 453 alin. (1) lit. a) C. pr. pen., deoarece cazul poate fi invocat numai în favoarea inculpatului [conform alin. (3)].

c) Legătura de cauzalitate

- trebuie dovedită;
- există dacă se poate stabili că, fără activitatea făptuitorului, moartea victimei nu s-ar fi produs;
- se stabilește prin aplicarea teoriilor pluraliste în materia raportului de cauzalitate: teoria echivalenței condițiilor (teoria condiției *sine qua non*) și teoria condiției necesare;
- dacă decesul se produce ca urmare a unor factori independenți de acțiunea agentului, există cauzalitate întreruptă.

4.2. Latura subiectivă

- intenția de a ucide – *animus necandi* – directă sau indirectă;
- „dol special” – dorința de a suprima viața unei persoane;
- nu se prevede mobil sau scop special. Prezența unui astfel de mobil (*ex., din interes material*) determină calificarea juridică a faptei ca omor calificat [art. 189 alin. (1) lit. b) C. pen.] sau a unui scop special (*ex., pentru a se sustrage sau a sustrage pe altul de la tragerea la răspundere penală sau executarea unei pedepse*) determină calificarea juridică a faptei ca omor calificat [art. 189 alin. (1) lit. c) C. pen.];
- consimțământul victimei nu constituie cauză justificativă deoarece, potrivit art. 22 alin. (2) C. pen., consimțământul nu produce efecte în cazul infracțiunilor contra vieții, dar fapta poate constitui ucidere la cererea victimei (art. 190 C. pen.) dacă sunt îndeplinite condițiile de tipicitate ale acestei infracțiuni;
- la stabilirea intenției se valorifică următoarele criterii:
 - ✓ natura obiectului vulnerant folosit (apt sau nu de a produce moartea);
 - ✓ regiunea (vitală) a corpului;
 - ✓ numărul și intensitatea loviturilor;
 - ✓ raporturile dintre făptuitor și victimă anterioare săvârșirii faptei;
 - ✓ atitudinea făptuitorului după comiterea faptei;
 - ✓ persoana făptuitorului, constituția sa fizică în raport cu cea a victimei;
- eroarea asupra persoanei (*error in persona*) și devierea acțiunii (*aberratio ictus*) nu au nicio influență asupra vinovăției autorului, fapta fiind omor (opinie separată – concurs – perspectiva clujeană).

5. Forme și modalități

- actele preparatorii – posibile, neincriminate; (excepție: utilizarea anumitor instrumente/mijloace – nerespectarea regimului armelor și munițiilor – art. 342 C. pen.; nerespectarea regimului materiilor explozive – art. 346 C. pen.; nerespectarea regimului materialelor nucleare sau al altor materii radioactive – art. 345 C. pen.)
- tentativa – posibilă, incriminată; poate fi: perfectă sau imperfectă; proprie și relativ proprie.

• consumare – în momentul în care se produce rezultatul – decesul;
 • infracțiunea de omor nu poate fi comisă în formă continuată nici măcar în varianta tentativei deoarece are un obiect material indivizibil; în caz de încercări repetate urmate de producerea decesului, tentativa se absoarbe în forma consumată a infracțiunii.

• Opinie privind posibilitatea comiterii omorului în formă continuă (*Udroiu*), atunci când omorul îmbracă forma tentată a unei infracțiuni omisive impropriei în care obligația legală sau convențională de a acționa are caracter de permanență.

6. Regim sancționator și aspecte procesuale

- pedeapsa principală – închisoarea de la 10 la 20 de ani;
- pedeapsa complementară – interzicerea exercitării unor drepturi;
- se pot aplica măsuri de siguranță;
- acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu.

7. Exerciții

1. Inculpatul nu a oprit autobuzul, conducându-l cu viteză mărită, deși a fost avertizat de victimă că va sări din mers, ceea ce s-a și întâmplat, cu consecința morții acesteia.

2. Inculpatul a aplicat victimei multiple lovituri în zona capului cu pumnii și picioarele. Leziunile suferite au cauzat victimei o epilepsie post-traumatică cu repetate internări în spital, iar după 2 ani și 3 luni aceasta a decedat ca urmare a insuficienței cardiorespiratorii datorate unei pneumonii survenite în condițiile aceleiași epilepsii post-traumatice. Decesul a survenit ca urmare a unei complicații survenite tardiv la epilepsia post-traumatică.

3. Inculpatul, pe fundul unei altercații, a lovit persoana vătămată cu un topor în zona capului, provocându-i leziuni grave care i-au pus în primejdie viața.

4. X a folosit împotriva victimei un spray paralizant, iar Y a lovit în mod repetat victima cu un corp dur asupra zonei capului, cauzându-i leziuni care au dus la deces.

5. La 9 aprilie 1999, J.G. a avut în stradă o altercație cu inculpatul M.V., condamnat în cauză pentru infracțiunea de omor, după care cel din urmă a mers la un bar, unde, întâlnindu-l pe inculpatul V.A., a cerut acestuia să-l însoțească la locuința lui J.G. spre a-i cere socoteală pentru un pretins furt. Înarmați cu câte un par, cei doi inculpați au mers la casa lui J.G., unde se afla și fratele acestuia, J.V. Primul a intrat în curte inculpatul V.A., urmat de inculpatul M.V., care l-a atacat pe J.G. lovindu-l cu parul în cap, timp în care inculpatul V.A. l-a atacat cu parul pe J.V. În cele din urmă, inculpații au abandonat parii în curte și au plecat; J.G. a fost dus la spital, unde s-a constatat decesul acestuia. Din raportul de expertiză medico-legală rezultă că moartea victimei s-a datorat unei hemoragii intracraniene și contuziei cerebrale și de trunchi cerebral produse prin loviri active, repetate, cu un corp contondent.

6. X, în încercarea de a ucide pe vecinul său V, care se afla la câmp, trage cu arma în direcția unde bănuia că acesta doarme, obosit de munca depusă. Ca urmare a acestei acțiuni, X a distrus doar un ulcior cu apă, întrucât V era plecat până acasă pentru a mânca.

7. X ia hotărârea de a o ucide pe Y cu otravă. Astfel X injectează otravă în sosul pentru salată și îi trimite lui Y o casserolă plină. Y nu gustă din salată, dar o oferă soțului său care mănâncă și decedează.

Art. 189. Omorul calificat

1. Precedent legislativ

- art. 189 C. pen. regroupează o parte a elementelor circumstanțiale agravante ale infracțiunii de omor calificat (art. 175 C. pen. 1968) și omor deosebit de grav (art. 176 C. pen. 1968);

- C. pen. 1968: 16 circumstanțe de agravare/calificare;
- C. pen. 2009: 8 circumstanțe de calificare.

2. Circumstanțele care nu au fost preluate în noua reglementare se regăsesc sub următoarele forme:

- Circumstanțe agravante generale
 - *săvârșirea faptei prin mijloace ce pun în pericol viața mai multor persoane – art. 77 lit. c) C. pen.;*
 - *profitând de starea de neputință a victimei de a se apăra – art. 77 lit. e).*
- Contopite
 - art. 175 C. pen. 1968 lit. h) *săvârșirea omorului pentru a înlesni sau a ascunde săvârșirea altei infracțiuni cu*
 - art. 176 C. pen. 1968 lit. d) *săvârșirea omorului pentru a săvârși sau a ascunde săvârșirea unei tâlhării/piraterii.*
- Eliminate definitiv
 - art. 175 C. pen. 1968 lit. i) *în public – omor în concurs cu infracțiunea de tulburarea ordinii și liniștii publice – art. 371 C. pen.*
- O altă calificare juridică a faptei:
 - omorul asupra soțului sau unei rude apropiate [art. 175 lit. c) C. pen. 1968] – *violență în familie (art. 199 C. pen. 2009);*
 - omorul în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau publice ale victimei [art. 175 lit. f) C. pen. 1968] sau asupra unui magistrat, polițist, jandarm ori asupra unui militar, în timpul sau în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau publice ale acestora [art. 176 lit. f) C. pen. 1968] – *ultraaj (art. 257 C. pen. 2009) sau ultraaj judiciar (art. 279 C. pen. 2009);*
 - omorul comis de către un judecător sau procuror, polițist, jandarm sau militar, în timpul sau în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau publice ale

acestora [art. 176 lit. g) C. pen. 1968] – concurs de infracțiuni între infracțiunea de omor (art. 188 C. pen. 2009) și infracțiunea de purtare abuzivă (art. 296 C. pen. 2009) sau cercetare abuzivă (art. 280 C. pen. 2009).

2.1. Omorul cu premeditare

- circumstanță personală subiectivă – după unii autori obiectivabilă (*Pașca*);
- nu are o definiție legală – controverse în doctrină în ceea ce privește circumscrierea limitelor sferei acestei noțiuni;
 - *definiția premeditării*: situația în care hotărârea de a săvârși o infracțiune premerge executării infracțiunii în așa fel încât între luarea hotărârii infracționale și punerea în executare a acesteia, se interpune un interval de timp în care făptuitorul desfășoară o activitate premergătoare de chibzuire detașată și sistematică;
 - condițiile premeditării – doctrina nu s-a pus de acord, deși există o majoritate a autorilor care susțin că există premeditare dacă sunt îndeplinite următoarele cerințe:
 - chibzuire prealabilă;
 - acte de pregătire materială a faptei;
 - interval de timp suficient pentru a se putea realiza o cumpănire suficientă, o pregătire de natură a înlesni comiterea faptei.
- Premeditarea. Orientări doctrinare

a) *teoria psihologică sau subiectivă* – pune accentul pe elementul subiectiv; nu este necesar ca starea psihică specifică să se și obiectiveze în acte premergătoare; actele preparatorii probează doar premeditarea;

b) *teoria obiectivă* – pune accentul pe necesitatea obiectivării stării psihice specifice; actele preparatorii sunt obligatorii; e dominantă, în doctrină și în practică; potrivit acestei orientări, premeditarea se poate obiectiva; această orientare face posibilă coexistența premeditării cu provocarea, atunci când o persoană premeditează omorul fiind „împins” la aceasta de conduita provocatoare anterioară a victimei.

Ex.: făptuitorul află de relația extraconjugală a soției sale cu un alt bărbat și decide că, dacă această relație continuă, să îl omoare pe amant. Ulterior, îi surprinde pe cei doi în flagrant și ucide bărbatul.

- se reține și în cazul: *error in persona*, și *aberratio ictus*;
- nu se reține în toate cazurile de *actio de libera in causa*;
- omorul cu premeditare se comite cu intenție directă.

2.2. Săvârșirea omorului din interes material

- circumstanță personală;
- mobil special de natură egoistă;
- existența mobilului e necesară, nu și realizarea sa efectivă;
- interes de natură patrimonială ce se dobândește pe cale aparent legală (*ex. făptuitorul își ucide mătușa pentru a o moșteni*);

Ex.: bani, bunuri, stingerea unei datorii, avantaje la locul de muncă.

- se reține în caz de *error in persona* și *aberratio ictus*;